

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR FYLGIA I VASA r f ÅR 2021

1. Inledning

Föreningen Fylgia i Vasa r f har som syfte att utan vinstmotiv främja åldringvård och förbättra åldringarnas fysiska, psykiska och sociala omständigheter. Föreningen ska för sina boende producera vård, stöd, rehabilitering och fritidssysselsättningar. Inom föreningen arrangeras även frivilligverksamhet. Verksamhetsåret 2021 var föreningens 131:sta.

Året präglades, som för samhället i övrigt, av coronapandemin och dess verkningar. Pandemin påverkade inte endast den operativa verksamheten på hemmet, utan även föreningens verksamhet. Det stadgeenliga höstmötet år 2020 kunde på grund av restriktionerna arrangeras först i juni 2021, då även stadgeenligt vårmöte hölls, bägge i enlighet med undantag från föreningslagen. Mötena hölls i Augustasalen, med efterföljande samling i hemmets trädgård. Solen sken över den välbesökta tillställningen.

Höstmötet 2021 hölls däremot enligt stadgarna på Alskathemmet i november. Det även då välbesökta mötet gästades av minister Ole Norrback som talare. I samband med årsmötet anordnades ett lotteri, vars intäkter användes till julgåva åt de boende. Sedvanlig frivilligverksamhet kunde tyvärr inte bedrivas under året.

Avtalet gällande upphandlingen med Vasa stad för effektiverat serviceboende började gälla från den 1 januari 2021. Enligt avtalet upphandlade Vasa stad 38 svenskspråkiga platser på Fylgia. Av dessa tog staden genast i bruk 24 platser för klienter med minnessjukdomar med en option om ibruktagande av platser för klienter med somatiska sjukdomar från och med 2022. Under hösten visade det sig dock att staden hade behov av några somatiska platser, vilket efter överenskommelse kunde möjliggöras. Det är viktigt att notera att det i första hand handlade om en naturlig förflyttning av boende inom hemmet, i andra hand av boende utifrån.

Det privata Fylgiahemmet hade rätt god beläggning under verksamhetsåret. Med höjd medelålder följer dock krav på ökat vårdbehov, vilket innebar att personalen hade en ansträngd arbetssituation även frånsatt coronan. Ekonomin fortsatte att bekymra. Detta föranledde ett beslut i oktober om att höja vårdavgiften enligt index samt en moderat hyreshöjning från den 1 februari 2022.

2. Styrelse, arbetarskydd och revisor

Styrelsen hade under år 2021 följande sammansättning:

Benita Kavander, ordförande, Hans Frantz viceordförande, Anneli Dahlbäck, ekonom, Christina Lindeman, sekreterare, Birgitta Strömman, arbetarskyddschef, Agneta Martonen, suppleant (avgick vid höstmötet i juni), Gunilla Hassel, suppleant, Inger Risku (invald vid höstmötet i juni), suppleant.

Styrelsen sammanträdde till tio protokollförda möten. För att minimera personkontakterna under rådande omständigheter skedde en del överläggningar och en viss beslutsgång även via e-post. Enskilda styrelsemedlemmar hade separata uppgifter i bland annat ekonomiska ärenden, i ärenden i anslutning till den operativa verksamheten och i kontakterna utåt.

Arbetarskyddet har följande sammansättning:

Birgitta Strömman, styrelsens representant, tillika arbetarskyddschef, Göran Nyroos, arbetarskyddsombud och representant för Hannahemmet, Catarina Lundberg för Fylgiahemmet, Benjamin Achrén för kökspersonalen och Marjut Mandell för Linneahemmet.

Revisorer:

Under verksamhetsåret fungerade Anders Björk, CGR, som föreningens ordinarie revisor med Hans Jåfs, CGR, som ersättare.

3. Centrala frågor för styrelsearbetet under verksamhetsåret

Styrelsens huvudsakliga problematik var under verksamhetsåret i likhet med tidigare år, för att travestera Fröding: Hur ska vi ha´t, var ska vi ta´t? Vid sidan om ekonomibekymren gav följande frågor anledning till överväganden:

Fastigheten på Skolhusgatan 34 utgör ett stort ansvar i och med att stadgarna föreskriver att föreningens främsta syfte är att upprätthålla hem och servicehus för svenskspråkiga åldringar. Att de senaste åtta årens omfattande åtgärder i form av renovering och ombyggnation av hemmet utmanat ekonomin är bekant. Under våren 2021 utgick vi ifrån att det sista stora ingreppet förts i hamn i och med källaravdelningens renovering.

Tyvär framkom samtidigt behov av en omfattande rörsanering, vilken genomfördes under tidig höst; en ekonomiskt betungande åtgärd som inte minst prövade ledning, personal och boende vid sidan om pågående restriktioner i övrigt. Den flexibilitet och det tålamod som alla parter visade är värt att framhållas. Välkommet bidrag från Holmströms stiftelse kom mer än väl till pass.

Förutom själva huset krävde även hemmets trädgård årlig översyn och omsorg. En privat donation bidrog till att trädgården kunde utrustas med nya gungor och en del nya växter.

Betydelsen av skatteförvaltningens beslut om att föreningen inte längre ska räknas som ett allmännyttigt samfund fick återverkningar. Ända fram till år 2018 hade föreningen Fylgia i Vasas rf betraktats som ett allmännyttigt samfund, vilket haft fördelaktig inverkan på beskattningen. I och med skatteåret 2019 ändrade skatteförvaltningen föreningens status till ett icke-allmännyttigt samfund, vilket betydde att hela verksamheten beskattas som näringsverksamhet. Styrelsen lämnade år 2020 in ett skriftligt bemötande som dock tyvärr inte beaktades. Deklarationen för skatteåret 2021 kommer således att uppgöras enligt nya premisser.

En tredje fråga som styrelsen kontinuerligt haft orsak att fundera över gäller tolkningen av reglementet för Fylgiahemmets fond (kommer att finnas till påseende vid vårmötet den 25 april 2022). Under våren 2021 blev förslaget att införskaffa en utomstående åsikt aktuell då styrelsen kom i kontakt med bokföringsbyrån Navigator Partners i Helsingfors, sakkunnig på redovisning i stiftelser och föreningar. Förhandlingar fördes såväl på plats i Vasas rf som vid ett studiebesök i Helsingfors i september då styrelsens ekonom och ordförande förutom med bokföringsbyråns sakkunniga även fick möjlighet att besöka och överlägga med Tunabergs senior- och vårdhem i Esbo samt Stiftelsen Brummerska hemmet och Blomsterfonden i Helsingfors.

Studiebesöket redovisades sedermera i ett PM. Det huvudsakliga intrycket av presentationerna var svårigheten att för en förening eller stiftelse bedriva och ansvara för operativ verksamhet vid sidan om ägarskap och upprätthållande av fastigheter och dithörande faciliteter. I det fallet kunde vi konstatera att föreningen Fylgia iklär sig en krävande dubbeluppgift genom att såväl bedriva omfattande åldringsvård som upprätthålla hem och servicehus, i enlighet med hur stadgarna är utformade. Att föreningens skötsel dessutom i hög grad bygger på frivilliga insatser utan bredare sakkunskap utifrån utgjorde också en skiljelinje mellan Fylgia och de organisationer som presenterades. Styrelsens ansvar överstiger nog markant det ansvar som gäller ifråga om föreningar i motsvarande storleksklass.

Navigator Partners uppgjorde efter besöket ett förslag till förnyad struktur för budgetunderlag och resultaträkning, vilket föreningen i samförstånd med revisorn valde att utgå ifrån vid budgetuppgörandet för år 2022.

4. Verksamheter för Fylgias målgrupp

Fylgia omfattade följande verksamhetsenheter år 2021:

Fylgiahemmet, serviceboende, med 37 platser och Hanna- och Linneahemmen, effektiviserat serviceboende, med 24 platser. Enheten benämnd Julius hemmet tillkom i slutet av året med 3 somatiska klienter, i samarbete med privata sidan.

Pandemin utgjorde under året en tung och krävande period för såväl boende som personal och ledning.

Fylgia uppehöll ett beredskapslager i form av skyddsutrustning ifall det värsta skulle ske: att smittan skulle komma in på hemmet. Pandemikostnaderna ökade och betungade ekonomin. Den dagliga hygien krävde tilläggssarbete för städpersonalen och skyddsutrustningen blev kostsam. Något ekonomiskt stöd tillägg erhöll Fylgia inte för de extra utgifterna under pandemiperioden, trots anhållan.

Rekommendationen att ha besök av endast några besökare åt gången minimerade dock smittspridningsrisken avsevärt. Gemensamma större anhörigräffar kunde inte hållas under året på grund av pandemin. Kontakten med anhöriga upprätthölls i stället via personliga enskilda träffar eller per telefon.

På Hanna- och Linnehemmen minskade Vasa stad antalet vårdsedlar under verksamhetsåret och vid slutet av året hade ingen boende vårdsedel längre. Alla hade valt att övergå till direkt upphandling, helt enligt ramavtalet.

Utöver den dagliga vården och servicen, fick de boende service i form av läkarbesök via läkarföretaget Terveystalo, medicininköp och pådosering från apoteket Minimani, blodprovstagningar samt vård- och rehabiliteringsinsatser i Oasen.

Viktiga stödverksamheter utgjorde de privata företagare på aktivitetscentret Oasen. Fotvårdare Janette Kvist och frisör Lovisa Nordlund betjänade de boende via avtal. Verksamheten riktar sig främst till de boende på Fylgia. På centret erbjöds även fysioterapi, massage och gymnastik. Fysioterapiverksamheten sköttes via köp av tjänster av fysioterapeut Anders Nygård. Till hans verksamhetsområde hör även ansvar för rehabilitering av Vasa stads krigsveteraner och lottor. Under delar av år 2021 låg verksamheterna nere på grund av coronan.

Samarbetet med Minnesstödsföreningen Förgätmigej i Vasa fortsatte, även om verksamheten minskade och tidvis låg nere på grund av pandemin. Föreningen ordnade ”aktiveringstimmar” på Hanna- och Linneahemmen varannan vecka. Dessutom höll föreningens personal gymnastiktimmar med beaktande av pandemins restriktioner.

I samarbete med Vasa svenska församling brukar andakter anordnas var tredje onsdag på alla hemmen enskilt under vår- och höstterminerna och en gång per månad under sommaren. Andakterna anpassades efter pandemiläget, men kunde tyvärr inte förverkligas helt enligt planerna.

Under tio sommarveckor anställde Fylgia sex praktikanter med uppgift att finnas till för de boende, umgås och fungera som sällskap ute i trädgården. För ändamålet erhöll föreningen understöd av Medicinska stiftelsen i Vasa. Uppträdande av gästsångare i trädgården under sommarmånaderna var omtyckt bland de boende.

5. Verksamhetsfilosofi, administration och personal

Målet för Fylgias verksamhet var som tidigare att erbjuda de boende en trygg och innehållsrik tillvaro i stimulerande och hemtrevlig miljö med omvårdnad och service utifrån den enskilda människans behov. Hemmets omsorgsfilosofi, att ta fasta på bemötande, vård, omsorg, aktivering och sysselsättning i en trygg miljö, kvarstod. För att kunna förverkliga denna målsättning behövs utbildad, mångsidig och engagerad personal. Fylgia hade under året en stabil kår av kunnig personal och även förhållandevis god tillgång till vikarie- och semesterersättare, trots coronaläget.

Fylgias verksamhet under år 2021 leddes av föreståndaren Peter Guss, magister i hälsovetenskaper och ledare i social- och hälsovård. I november beslöt styrelsen godkänna föreståndarens anhållan om ändrad yrkesbeteckning till benämningen verksamhetschef med motiveringen att den nya beteckningen bättre motsvarar den arbetsbild uppgiften i dag kräver. Styrelsen konstaterade att den ändrade yrkesbeteckningen samtidigt medför det ansvar som gäller för anställd i chefsställning.

I ledningsgruppen ingick förutom verksamhetschefen:

Therese Nyberg, tradenom, ekonomisekreterare

Ann-Kristin Vestlund, hälsovårdare, ansvarig för serviceboendet Fylgiahemmet

Pia Långbacka, sjukskötare, ansvarig för effektiverat serviceboende på Hanna- och Linneahemmen

Marina Lind, husmor, ansvarig för köksfunktionerna

Vid årsskiftet 2020-2021 uppgick antalet anställda på befattning till 37 personer. Då tillfälligt anställda (vikarier) inräknades uppgick antalet avlönade per månad till ett femtiotal personer. Största delen av de anställda utgjordes av vårdpersonal (sjukskötare och närvårdare). Vårdpersonal fanns tillgänglig dygnet runt. Fylgia tar hand om de boende till livets slut eller tills de är i behov av långvarig permanent intensivvård.

Personalens fortbildning ordnades bl.a. genom kurser på Vasa Centralsjukhus och Folkhälsan.

LOVE = läkemedelsutbildning ges regelbundet till samtliga vårdare. Även utbildningarna påverkades av den rådande pandemin. Utbildningarna ordnades ställvis virtuellt på grund av att man inte kunde samlas i stora grupper. I hälsobefrämjande syfte hade personalen i begränsat antal möjlighet att på arbetstid få massage och fotvård i Oasen till reducerat pris samt arbetshandledning, individuellt eller i grupp enligt behovsprövning.

Som tack för personalens insatser, inte minst med tanke på de krävande pandemiomständigheterna, gav föreningen såväl en sommar- som julgåva till samtliga anställda.

6. Föreningsverksamhet

Medlemmar:

Vid årets slut hade föreningen 257 medlemmar. Medlemsavgiften var 20 €. Vid höstmötet i november beslöts om höjning av medlemsavgiften till 25 euro från och med nästa år. Medlemsbrev skickades till medlemmarna inför medlemsmötena, dels som kallelse, dels som lägesuppdatering och information.

Kommittéer

Bibliotekskommittén: Gunilla Borgar, Stina Riska och Mary-Ann Kallio.

Högläsninggruppen "Läslyckan": Gunilla Borgar, Helena Lindqvist, Inger Risku och Stina Riska.

Övrig medlemsverksamhet, som måndagsverksamhet och basarer kunde inte arrangeras under året.

7. Samarbete

Föreningen är medlem i Centralförbundet för de gamlas väl, som står till tjänst med råd och anvisningar vid behov samt ordnar utbildningsdagar. Därtill är Fylgia medlem i Avainta Arbetsgivarna rf, som står till tjänst med rådgivning och sakkunskap i kollektivavtals- och anställningsfrågor. Föreningen är även medlem i Österbottens handelskammare.

Fylgia har fortgående samarbete i form av praktikplatser och läroavtal för vårdare med Yrkesakademien i Österbotten, Yrkeshögskolan Novia (inläring i arbetet/yrkesprov) och Vamia samt fortsatt samarbete med Minnesstödföreningen Förgätmigej.

8. Ekonomi i övrigt

Förutom de ekonomiska överväganden som framkommit i berättelsen ovan har frågor som berör lånehantering, aktielägenhetsbeståndets skick och skötsel samt stigande personal- och övriga kostnader återkommande varit på agendan.

Ansvaret för budget och ekonomihållning för själva verksamheten påfördes tydligare än tidigare hemmets verksamhetschef och ledningsgrupp. Revisorn har bistått med stödjande rådgivning.

De frivilliga bidrag föreningen ansökte om och tacknämligt tilldelades var av avgörande betydelse för följande verksamheter: Från Julius- och Ida Holmströms stiftelse erhöles bidrag för kostnader i anslutning till fastigheten. Stiftelsen Brummerska Hemmet i Helsingfors gav bidrag för aktivitetshöjande verksamheter för de boende i samarbete med Minnesstödföreningen Förgätmigej. Medicinska stiftelsen i Vasa, Vasa kyrkliga stiftelse samt Aktiastiftelsen i Vasa möjliggjorde genom sina bidrag anställning av sommarjobbare. Ett bidrag från Harry Schumans stiftelse gavs till rekreerande aktiviteter.

Föreningen mottog även en donation av Vasa övningsskolas grundläggande utbildning. Skolan överlämnade ett antal surfplattor till användning på hemmet. Elever från skolan kommer under våren 2022 att verka som digimentorer för de boende. Insamlingskontot för rehabilitering, rekreation och sysselsättning erhöles välkomna bidrag. Även hemmets trädgård erhöles, som tidigare nämnts, en donation.

Verksamhetsårets totala utgifter för Fylgiahemmet var **870 409,77 €**. Av dessa utgjorde personalkostnaderna **83,9 %**. För Hanna- och Linneahemmen var de totala utgifterna **1 038 420,42 €** varav personalkostnaderna utgjorde **88,9 %**.

9. Avslutning

De avslutningsord som skrevs för verksamhetsåret 2020 tål att upprepas. Det gångna året har återigen visat på många styrkor inom Fylgia: Ledningens och personalens hängivna och uppoffrande insatser och professionella sätt att hantera utmaningarna under rådande omständigheter. De boendes och anhörigas förmåga att finna sig i och acceptera tålmodsprövande, men nödvändiga restriktioner i samband med pandemin. Föreningsmedlemmars och utomståendes uppmuntrande ord, hjälp och stöd, inte minst som godhjärtade bidragsgivare och tillskyndare. Styrelseledamöternas vilja och förmåga att ta ansvar för att lösa de problem som otvivelaktigt präglade året är också värd en eloge. Sammantaget vill vi sätta tilltro till ett bättre år 2022, även om det krig som pågår i vår närmiljö i skrivande stund inger fruktan och oro.

Vasa mars 2022

På styrelsens vägnar

Benita Kavander
ordförande

Christina Lindeman
sekreterare